

دانشگاه الزهرا (س)

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی

بررسی فقهی حقوقی حفظ حریم خصوصی توسط رسانه‌ها و فضای

مجازی

استاد راهنما: دکتر فریبا حاجی علی

استاد مشاور: دکتر زهرا سادات میرهاشمی

زهرا جوانمردی

بهمن ۱۳۹۸

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه الزهرا (س)

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی

بررسی فقهی حقوقی حفظ حریم خصوصی توسط رسانه‌ها و فضای
مجازی

استاد راهنما: دکتر فریبا حاجی علی

استاد مشاور: دکتر زهرا سادات میرهاشمی

زهرا جوانمردی

بهمن ۱۳۹۸

کلیه دستاوردهای ناشی از این تحقیق، متعلق به دانشگاه الزهراء(س) است.

بسمه تعالی

کد: صفحه 1 از 1	صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد		 دانشگاه الزهراء تحصیلات تکمیلی
شماره: 98/470366/د تاریخ: 1398/11/01	تاریخ بازنگری:	بازنگری: 1	

نسخه پرونده دانشجو
 نسخه تحصیلات تکمیلی دانشگاه
 نسخه مالی

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم زهرا جوانمردی به شماره دانشجویی ۹۵۱۱۷۵۱۰۰۳ رشته الهیات و معارف اسلامی - فقه و مبانی حقوق اسلامی به تعداد ۴ واحد با عنوان : بررسی فقهی حقوقی حفظ حریم خصوصی توسط رسانه ها و فضای مجازی در تاریخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۰ از ساعت ۱۳:۰۰ تا ۱۵:۰۰ با حضور هیات داوران تشکیل شد و پس از ارزیابی، اعتبار پایان نامه برای اخذ مدرک کارشناسی ارشد به شرح زیر مورد تایید است:

الف) قبول با درجه عالی (نمره ۱۹ تا ۲۰) ۱۹،۱۷۵

خیلی خوب (نمره ۱۸ تا ۱۸/۹۹)
 خوب (نمره ۱۶ تا ۱۷/۹۹)
 متوسط (نمره ۱۴ تا ۱۵/۹۹)

ب) مردود (نمره کمتر از ۱۴)

عنوان نهایی:

نام و نام خانوادگی	سمت	مرتبۀ علمی	دانشگاه یا موسسه	امضا
دکتر فریبا حاجعلی	راهنما	دانشیار	دانشگاه الزهرا	
دکتر زهرا سادات میرهاشمی	مشاور	استادیار	دانشگاه الزهرا	
دکتر زهرا آل اسحاق	داور داخلی	استادیار	دانشگاه الزهرا	
دکتر مهدیه محمد تقی زاده	داور خارجی	استادیار	دانشگاه علامه طباطبائی	

گزارش ناظر:

الف) دفاع نامبرده با شرایط فوق و با توجه به شرح وظایف استاد ناظر مورد تایید است.

ب) هرگونه مغایرت با اطلاعات مندرج در دعوتنامه استاد ناظر جلسه به شرح زیر است:

نام و نام خانوادگی استاد ناظر: زهرا آل اسحاق	امضا و تاریخ
نام و نام خانوادگی مدیر گروه: سیدمسلم حسینی	امضا و تاریخ
نام و نام خانوادگی معاون آموزشی رییس دانشکده: زهره توازینی	امضا و تاریخ

- این کاربرد باید در حضور هیات داوران توسط ناظر در سه نسخه تکمیل و سپس امضا شود.

تقدیم به :

قطب عالم امکان

عالم علوم بیکران

قائم آل محمد (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

باشد که غنای دفتر خالی از معرفت و تهی از دانشم، روشن به نام مقدس
ایشان باشد.

با تمام وجود سپاسگذارم از:

همسر مهربان و با گذشتم که قدم به قدم مرا یاری کرد و محیطی سرشار از آرامش و امنیت را برایم فراهم ساخت .

پدر و مادر عزیزم ؛ همانان که قدردانی آنها تشکر از خداست که فمن لم یشکر والديه لم یشکر الله.

نوگلان زندگی ام، دختران دلبندم، مطهره و ریحانه عزیزم که هر لحظه داشتنشان نعمتی بی انتهاست.

اساتید بزرگوارم که سخاوتمندانه گنج علمی خویش را به دیگران می بخشند.

چکیده:

حریم خصوصی یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین حقوق بشر در طول زندگی اجتماعی وی به حساب می‌آید. با این وجود، این حوزه از حیات آدمی و مسائل مرتبط با آن، تنها در صد و پنجاه سال اخیر مورد توجه حکومت‌ها و حقوقدانان قرار گرفته است و پیش از آن، چندان مورد تفقد حکومت‌ها نبوده است. با این وجود، دین مبین اسلام به عنوان کامل‌ترین دین، به موجب احکام و دستورات مختلف خود، توجه خاصی به ضرورت احترام به حریم خصوصی افراد داشته است؛ گرچه در فقه اسلامی، جوانب گوناگون حریم خصوصی، جملگی ذیل یک عنوان بحث نشده‌اند، اما می‌توان ادعا نمود که شریعت اسلام به زوایایی از این حریم نظر داشته است که هنوز هم در علم حقوق، مجال مطرح شدن دارد. بر همین اساس، در این پژوهش با طرح مبانی و مصادیق حریم خصوصی در فقه اسلامی و موارد جواز مداخله در آن در کنار قلمرو و مصادیق نقض حریم خصوصی در اسلام، توجه دقیق شریعت به حفظ حریم خصوصی روشن می‌شود.

حریم خصوصی طی یک قرن اخیر، به مرور توسط قوانین اساسی کشورها و اسناد و نهادهای حقوقی مختلف در عرصه بین‌المللی مورد حمایت قرار گرفته است. قوانین ایران نیز در مواردی صریحاً و در مواردی به طور ضمنی از برخی مصادیق حریم خصوصی حمایت می‌کند، اما چالش اساسی چند سال گذشته در این حوزه، تجاوز بدون حق رسانه‌ها فضای مجازی توسط ابزارهای گوناگون به حریم خصوصی اشخاص است. به طوری که اطلاعات شخصی افراد به ابزاری قدرتمند در دست گردانندگان این محیط‌ها مبدل شده است. به همین جهت، این پژوهش با دسته بندی قاعده‌مند از تعاریف و عناصر مختلف بیان شده از حریم خصوصی توسط حقوقدانان و نهادهای مختلف حقوقی، سعی در ارائه تصویر روشن و نوین از ماهیت حریم خصوصی و مبانی و مصادیق آن در علم حقوق دارد، تا زمینه مساعد جهت شناخت محدوده حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی ایجاد شود. از طرفی، ایران در زمره کشورهایی است که واکنش دیرهنگام نسبت به جرایم رسانه‌ای و رایانه‌ای علیه حریم خصوصی داشته و قوانین موجود نیز دارای خلل‌هایی است. به طور حتم، اصلاح قوانین مذکور در کنار تدوین قوانین جامع، به حفظ حریم خصوصی اشخاص کمک می‌کند. لذا در این پژوهش با طبقه‌بندی نوین از جرایم ناقض حریم خصوصی در حوزه‌ی رسانه و فضای مجازی و تحلیل هر یک از آن‌ها در کنار بیان ایرادات تقنینی و تبیین روش‌های متداول و کاربردی در حمایت از حریم خصوصی در این رابطه، سعی در ارائه راه‌حل مناسب جهت پیشگیری و مقابله با نقض حریم خصوصی اشخاص در رسانه و فضای مجازی شده است. برآیند پژوهش انجام شده مبین راهکارهای تقنینی اساسی در جهت حمایت از حریم خصوصی اشخاص در مقابل اعمال تجاوزکارانه رسانه‌ها و فضای مجازی می‌باشد.

واژگان کلیدی: ماهیت حریم خصوصی، مبانی فقهی حقوقی حریم خصوصی، جرائم ناقض حریم خصوصی، حریم خصوصی در

رسانه، حریم خصوصی در فضای مجازی

۱.....	فصل اول: کلیات.....
۳.....	مقدمه.....
۴.....	بیان مسئله.....
۵.....	پرسش های پژوهش.....
۵.....	فرضیات پژوهش.....
۶.....	ضرورت و اهمیت پژوهش.....
۶.....	اهداف پژوهش.....
۷.....	روش شناسی پژوهش.....
۷.....	سابقه پژوهش.....
۹.....	چارچوب نظری پژوهش.....
۱۰.....	بخش اول: مفهوم شناسی اصطلاحات و واژگان کلیدی.....
۱۰.....	گفتار اول: مفهوم شناسی حریم خصوصی.....
۱۰.....	مبحث اول: معانی مفردات ترکیب "حریم خصوصی".....
۱۰.....	الف) تعریف حریم.....
۱۰.....	۱) معنای لغوی حریم.....
۱۱.....	۳) معنای اصطلاحی حریم.....
۱۱.....	۳-۱-۱) حریم در اصطلاح فقهی.....
۱۲.....	۳-۱-۱-۱) تعریف مصداق اول حریم در فقه.....
۱۲.....	۳-۱-۲) تعریف مصداق دوم حریم در فقه.....
۱۲.....	۳-۲) حریم در اصطلاح حقوقی.....
۱۲.....	ب) تعریف خصوصی.....
۱۲.....	۱) معنای لغوی خصوصی.....
۱۲.....	۲) معنای اصطلاحی.....
۱۳.....	مبحث دوم: تعریف اصطلاح "حریم خصوصی" در علم حقوق (تعریف مرکب).....
۱۳.....	الف) تعاریف حقوقدانان از اصطلاح حریم خصوصی.....
۱۴.....	ب) تعاریف اسناد و نهادهای حقوقی از اصطلاح حریم خصوصی.....
۱۵.....	ج) الفاظ مترادف حریم خصوصی.....
۱۶.....	گفتار دوم: مفهوم شناسی رسانه.....
۱۶.....	مبحث اول: معنای لغوی رسانه.....
۱۷.....	مبحث دوم: معنای اصطلاحی رسانه.....
۱۷.....	الف) رسانه در مفهوم عام.....
۱۷.....	ب) رسانه در مفهوم خاص.....
۱۸.....	مبحث سوم: انواع رسانه.....

۱۸.....	مبحث چهارم: مصادیق رسانه‌های جمعی.....
۱۸.....	الف) رسانه‌های نوشتاری.....
۱۹.....	ب) رسانه‌های صوتی و تصویری.....
۱۹.....	ج) رسانه‌های مبتنی بر داده‌های دیجیتالی (اینترنت).....
۲۰.....	گفتار سوم: مفهوم‌شناسی فضای مجازی.....
۲۰.....	مبحث اول: معانی مفردات ترکیب " فضای مجازی ".....
۲۰.....	الف) فضا.....
۲۰.....	ب) مجازی.....
۲۰.....	مبحث دوم: تعریف اصطلاح " فضای مجازی ".....
۲۱.....	مبحث سوم: ارکان اساسی فضای مجازی.....
۲۱.....	الف) شبکه.....
۲۱.....	ب) داده.....
۲۲.....	مبحث چهارم: برخی مصادیق مهم فضای مجازی.....
۲۲.....	الف) شبکه اجتماعی.....
۲۲.....	ب) پروژه مشترک - ویکی.....
۲۳.....	ج) وبلاگ.....
۲۳.....	د) اجتماع محتوایی.....
۲۳.....	ه) انجمن یا فروم.....
۲۳.....	و) میکرو بلاگ.....
۲۴.....	ز) پادکست.....
۲۴.....	ح) جهان مجازی.....
۲۴.....	ط) شبکه اجتماعی سایبری (مجازی).....
۲۵.....	بخش دوم: پیشینه تاریخی برخورداری از حریم خصوصی.....
۲۵.....	گفتار اول: حق حریم خصوصی.....
۲۵.....	مبحث اول: حریم خصوصی در آیین یهود و مسیحیت.....
۲۶.....	مبحث دوم: حریم خصوصی در تاریخ اسلام.....
۲۷.....	مبحث سوم: حریم خصوصی در قرون وسطی (پیش از رنسانس).....
۲۷.....	مبحث چهارم: حریم خصوصی پس از رنسانس.....
۲۸.....	مبحث پنجم: حق حریم خصوصی در کشورهای غربی و اسناد بین‌المللی طی سال‌های پیشرفت صنعتی.....
۲۹.....	مبحث ششم: حق حریم خصوصی در ایران.....
۲۹.....	گفتار دوم: پیشینه تاریخی حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی.....
۲۹.....	مبحث اول: حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی در جوامع غربی.....
۳۰.....	مبحث دوم: حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی در ایران.....
۳۳.....	فصل دوم: ماهیت و مبانی نظری حریم خصوصی.....
۳۵.....	بخش اول: ماهیت حریم خصوصی.....
۳۶.....	گفتار اول: دسته‌بندی تعاریف حریم خصوصی.....
۳۶.....	مبحث اول: تعاریف مبتنی بر انتظار شخص بر عدم دسترسی و تعرض دیگران به شئون خاص زندگی وی.....

- مبحث دوم: تعاریف مبتنی بر حق خلوت یا تنها بودن..... ۳۷
- مبحث سوم: تعاریف مبتنی بر حق محرمانه ماندن اطلاعات..... ۳۷
- مبحث چهارم: تعاریف مبتنی بر حق محافظت شده اشخاص علیه مداخله دیگران در زندگی ایشان..... ۳۷
- مبحث پنجم: تعاریف مبتنی بر محدوده عدم پاسخگویی و شرمساری اشخاص..... ۳۸
- مبحث ششم: تعاریف مبتنی بر آزادی در بازخواست و تصمیم‌گیری نسبت به محدوده خاصی از زندگی..... ۳۸
- نتیجه‌گیری:..... ۳۸
- گفتار دوم: عناصر تشکیل‌دهنده حریم خصوصی..... ۳۹
- مبحث اول: خصوصی بودن..... ۳۹
- مبحث دوم: آزادی از محدودیت‌های حقوقی..... ۳۹
- مبحث سوم: استقلال انحصاری در تصمیم‌گیری..... ۴۰
- مبحث چهارم: عدم جواز دخالت و نظارت دیگران..... ۴۰
- مبحث پنجم: محرمانه بودن حریم خصوصی و عدم جواز ورود یا اطلاع از آن بدون اجازه..... ۴۰
- گفتار سوم: محدوده حریم خصوصی در قیاس با حریم عمومی..... ۴۰
- مبحث اول: تعریف حریم عمومی..... ۴۱
- مبحث دوم: ویژگی‌های مرز حریم خصوصی..... ۴۱
- مبحث سوم: نسبت حریم خصوصی..... ۴۱
- مبحث چهارم: عوامل مؤثر بر وسعت حریم خصوصی..... ۴۲
- مبحث پنجم: تفاوت میان مرز حریم خصوصی و حریم عمومی در فرهنگ غربی با فرهنگ اسلامی..... ۴۲
- بخش دوم: مبانی نظری حریم خصوصی در علم حقوق..... ۴۴
- گفتار اول: مبانی مصونیت حریم خصوصی در حقوق..... ۴۴
- مبحث اول: نظریه حقوق فطری..... ۴۴
- الف) تعریف حقوق فطری..... ۴۵
- ب) مصادیق حقوق فطری..... ۴۵
- ج) مصونیت حریم خصوصی با استدلال به نظریه حقوق فطری..... ۴۵
- مبحث دوم: نظریه قرارداد اجتماعی..... ۴۶
- الف) تعریف قرارداد اجتماعی..... ۴۶
- ب) نظریه قرارداد اجتماعی..... ۴۶
- مبحث سوم: نظریه اخلاقی..... ۴۷
- الف) تعریف اخلاق..... ۴۷
- ب) رابطه اخلاق و حقوق..... ۴۷
- ج) مصونیت حریم خصوصی با استدلال به نظریه اخلاقی..... ۴۷
- گفتار دوم: مصادیق حمایت از حریم خصوصی در حقوق..... ۴۸
- مبحث اول: حمایت از حریم خصوصی در اسناد بین‌المللی..... ۴۸
- الف) میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (۱۹۶۶)..... ۴۸
- ب) کنوانسیون اروپایی حقوق بشر..... ۴۹
- ج) اعلامیه اسلامی حقوق بشر (۱۹۹۰)..... ۵۰
- د) اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸)..... ۵۰
- مبحث دوم: حمایت از حریم خصوصی در قوانین داخلی..... ۵۱

۵۱	الف) حمایت قانون اساسی از حریم خصوصی.....
۵۱	۱) مبانی اسلامی در قانون اساسی.....
۵۲	۲) اصل ۲۲ قانون اساسی.....
۵۲	۳) اصل ۲۵ قانون اساسی.....
۵۲	۴) اصل ۳۹ قانون اساسی.....
۵۳	ب) حمایت قانون مجازات اسلامی از حریم خصوصی.....
۵۳	۱) نقض خلوت و تنهایی اشخاص.....
۵۳	۲) نقض حریم خصوصی جسمانی.....
۵۳	۳) نقض حریم خصوصی مکانی.....
۵۳	۴) نقض حریم خصوصی ارتباطی و اطلاعاتی.....
۵۴	ج) حمایت قانون آئین دادرسی مدنی از حریم خصوصی.....
۵۴	د) حمایت قانون مسئولیت مدنی از حریم خصوصی.....
۵۴	ه) حمایت قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حقوق شهروندی ۱۳۸۳ از حریم خصوصی.....
۵۵	مبحث سوم: حمایت از حریم خصوصی در حقوق برخی کشورهای غربی.....
۵۵	الف) حمایت از حریم خصوصی در حقوق انگلیس.....
۵۶	ب) حمایت از حریم خصوصی در حقوق آمریکا.....
۵۶	ج) حمایت از حریم خصوصی در حقوق فرانسه.....
۵۸	بخش سوم: مبانی نظری حریم خصوصی در فقه اسلامی.....
۵۸	گفتار اول: مبانی مصونیت حریم خصوصی در فقه.....
۵۸	مبحث اول: آزادی و اختیار انسان در زندگی خصوصی.....
۵۸	الف) تعریف آزادی:.....
۵۹	۱) معنای لغوی آزادی.....
۵۹	۲) معنای اصطلاحی آزادی.....
۵۹	۱-۲- آزادی فلسفی.....
۵۹	۲-۲- آزادی عرفانی.....
۵۹	۳-۲- آزادی حقوقی.....
۶۰	۴-۲- آزادی اخلاقی.....
۶۰	ب) حد آزادی:.....
۶۱	ج) انواع آزادی در قرآن.....
۶۱	۱) آزادی فلسفی در قرآن.....
۶۱	۲) آزادی اخلاقی در قرآن.....
۶۱	۳) آزادی حقوقی در قرآن.....
۶۲	د) آزادی حقوقی؛ مبنای مصونیت حریم خصوصی.....
۶۳	مبحث دوم: سلطه انسان بر شؤون خویش.....
۶۴	الف) سلطه انسان بر شؤون خویش در قرآن.....
۶۴	ب) سلطه انسان بر شؤون خویش در روایات.....
۶۵	ج) سلطه انسان بر شؤون خویش در قواعد فقهی.....
۶۵	۱) قاعده اقرار.....

۶۵قاعده تسلیط
۶۵(د) حدود سلطه انسان بر شوون خویش
۶۵(۱) هلاکت انسان
۶۶(۲) ضرر به خود یا دیگران
۶۶(۳) مفسده
۶۷مبحث سوم: برخورداری از فضای سالم و آرام جهت رشد فرد و جامعه
۶۸مبحث چهارم: کرامت انسان
۶۸الف) معنای کرامت
۶۸ب) انواع کرامت در اسلام
۶۹ج) کرامت الهی انسان
۶۹د) حد و حقیقت کرامت
۷۰ه) نقش کرامت در احکام اسلامی
۷۱مبحث پنجم: ظلم
۷۱گفتار دوم: مصادیق حمایت از حریم خصوصی در فقه
۷۲مبحث اول: حرمت تجسس
۷۲الف) تعریف تجسس
۷۲ب) تجسس از دیدگاه فقه‌های شیعه
۷۳ج) ادله حرمت تجسس
۷۳(۱) اجماع
۷۳(۲) کتاب
۷۳(۳) روایات
۷۵مبحث دوم: حرمت سوء ظن به مؤمن
۷۵الف) مراد از سوءظن
۷۶ب) مراد از اجتناب از ظن
۷۶ج) حکم سوءظن در قرآن
۷۷مبحث سوم: حرمت استراق سمع و بصر و اطلاع علی‌الغیر
۷۸الف) چگونگی استراق سمع و بصر و اطلاع علی‌الغیر
۷۸ب) حرمت استراق سمع و بصر و اطلاع علی‌الغیر در روایات
۷۸ج) آراء فقها در استراق سمع و بصر
۷۹مبحث چهارم: حرمت هجو و قذف و سب
۷۹الف) هجو
۷۹(۱) تعریف هجو
۷۹(۲) هجو از نظر فقها
۸۰(۳) ادله حرمت هجو
۸۰۱-۳- اجماع
۸۰۲-۳- آیات
۸۱۳-۳- روایات
۸۱۴-۳- عقل

۸۱	۴) قابلیت پیگرد هجو.....
۸۱	ب) قذف.....
۸۲	۱) تعریف قذف.....
۸۲	۲) ادله حرمت قذف.....
۸۲	۱-۲- آیات.....
۸۳	۲-۲- روایات.....
۸۳	۳) قابلیت پیگرد قذف.....
۸۳	ج) حرمت سب.....
۸۳	۱) تعریف سب.....
۸۴	۲) سب در نظر فقها.....
۸۴	۳) ادله حرمت سب.....
۸۴	۱-۳- آیات.....
۸۴	۲-۳- روایات.....
۸۵	۴) پیگرد قانونی سب.....
۸۵	مبحث پنجم: حرمت افشاء سر مردم.....
۸۵	الف) افشاء سر از نظر فقها.....
۸۶	ب) ادله حرمت افشاء اسرار مردم در روایات.....
۸۶	ج) حرمت مصادیق افشای اسرار مردم.....
۸۶	۱) حرمت غیبت.....
۸۶	۱-۱- آیات.....
۸۷	۱-۲- روایات.....
۸۷	۲) حرمت خیانت در امانت.....
۸۷	۱-۲- امانت‌داری در قرآن.....
۸۷	۲-۲- حرمت افشای سر به جهت خیانت در امانت در روایات.....
۸۸	۳) حرمت اشاعه فحشاء.....
۸۸	۱-۳- حرمت اشاعه فحشاء در قرآن.....
۸۸	۲-۳- حرمت اشاعه فحشاء در روایات.....
۸۹	مبحث ششم: حرمت ورود به منازل مردم بدون اجازه.....
۸۹	۱) حرمت ورود بدون اجازه به منازل مردم در آیات.....
۸۹	۲) حرمت ورود بدون اجازه به منازل مردم در روایات.....
۹۰	گفتار سوم: مبانی جواز دخالت در حریم خصوصی اشخاص در فقه.....
۹۰	مبحث اول: مبانی جواز دخالت حاکم اسلامی در حریم خصوصی اشخاص.....
۹۰	الف) حفظ نظم عمومی و جلوگیری از اضمحلال جامعه.....
۹۱	ب) برقراری امنیت.....
۹۲	ج) حمایت از مصالح عمومی.....
۹۳	د) تحقق عدالت.....
۹۳	ه) حمایت از محرومان و مظلومان.....
۹۴	و) حمایت از سلامت و رفاه عمومی.....

۹۴.....	مبحث دوم: مبانی جواز دخالت اشخاص در حریم خصوصی دیگران.....
۹۴.....	الف) امر به معروف و نهی از منکر.....
۹۴.....	۱) تعریف معروف و منکر.....
۹۵.....	۲) ادله وجوب امر به معروف و نهی از منکر.....
۹۵.....	۱-۲- وجوب امر به معروف و نهی از منکر در آیات.....
۹۵.....	۲-۲- وجوب امر به معروف و نهی از منکر در روایات.....
۹۶.....	۳) جواز دخالت در حریم خصوصی اشخاص به موجب امر به معروف و نهی از منکر.....
۹۶.....	ب) دفع ضرر مالی و جانی از غیر.....
۹۷.....	ج) مستثنیات غیبت.....
۹۷.....	۱) حفظ دین.....
۹۷.....	۱-۱- غیبت صاحبان عقیده فاسد و بدعت گزاران.....
۹۷.....	۱-۲- غیبت متجاهر به فسق.....
۹۸.....	۱-۳- غیبت افراد مدعی فقاقت.....
۹۸.....	۲) دفع ضرر از یک مسلمان.....
۹۸.....	۱-۲- تظلم مظلوم.....
۹۸.....	۲-۲- خیرخواهی برای مشورت گیرنده.....
۹۹.....	نتیجه گیری:.....

فصل سوم: قلمرو و مصادیق حمایت از حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی..... ۱۰۱

۱۰۲.....	بخش اول: قلمرو حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی.....
۱۰۳.....	گفتار اول: دامنه حقوقی حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی.....
۱۰۳.....	مبحث اول: حریم خصوصی جسمانی.....
۱۰۴.....	الف) تعریف حریم خصوصی جسمانی.....
۱۰۴.....	ب) نقض حریم خصوصی جسمانی در رسانه و فضای مجازی.....
۱۰۴.....	مبحث دوم: حریم خصوصی مکانی یا حریم خصوصی در منازل و اماکن.....
۱۰۵.....	الف) تعریف حریم خصوصی مکانی.....
۱۰۵.....	ب) نقض حریم خصوصی مکانی در رسانه و فضای مجازی.....
۱۰۵.....	مبحث سوم: حریم خصوصی ارتباطی.....
۱۰۶.....	الف) تعریف حریم خصوصی ارتباطی.....
۱۰۶.....	ب) نقض حریم خصوصی ارتباطی در رسانه و فضای مجازی.....
۱۰۶.....	مبحث چهارم: حریم خصوصی اطلاعاتی.....
۱۰۶.....	الف) تعریف حریم خصوصی اطلاعاتی.....
۱۰۷.....	ب) تعریف اطلاعات.....
۱۰۷.....	ج) نقض حریم خصوصی اطلاعاتی در رسانه و فضای مجازی.....
۱۰۸.....	د) انواع ممیزی اطلاعات و مصادیق مهم حریم خصوصی اطلاعاتی.....
۱۰۸.....	۱) انواع ممیزی اطلاعات.....
۱۰۸.....	۱-۱- ممیزی فیزیکی اطلاعات.....
۱۰۹.....	۱-۲- ممیزی روانی اطلاعات.....

- ۳-۱- ممیزی داده اطلاعات..... ۱۰۹
- ۲) مصادیق مهم حریم خصوصی اطلاعاتی..... ۱۰۹
- ۲-۱- حریم خصوصی اطلاعات موکلان..... ۱۱۰
- ۲-۲- حریم خصوصی اطلاعات بیماران..... ۱۱۰
- ۲-۲-۱- دلایل لزوم حفظ حریم خصوصی اطلاعات بیماران..... ۱۱۱
- ۲-۲-۲- حریم خصوصی اطلاعات بیماران در قانون ایران..... ۱۱۲
- ۲-۳- حریم خصوصی اطلاعات کارگران..... ۱۱۲
- ۲-۳-۱- حمایت از حریم خصوصی اطلاعات کارگران در سطح بین المللی..... ۱۱۳
- ۲-۴- حریم خصوصی اطلاعات کودکان..... ۱۱۳
- ۲-۴-۱- حمایت از حریم خصوصی اطلاعات کودکان در اسناد بین المللی..... ۱۱۳
- ۲-۴-۲- حمایت از حریم خصوصی اطلاعات کودکان در قوانین ایران..... ۱۱۴
- گفتار دوم: قلمرو فقهی حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی..... ۱۱۵
- مبحث اول: قلمرو مربوط به حریم خصوصی افراد و اشخاص حقیقی..... ۱۱۵
- الف) اندیشه و عقیده و مصونیت آن در برابر تفتیش..... ۱۱۵
- ۱) آزادی اندیشه و عقیده در قرآن..... ۱۱۵
- ۲) بیان و نشر عقیده و حریم خصوصی..... ۱۱۶
- ۳) دستورات لازم در مقابل اشاعه دهندگان عقاید باطل و رابطه آن با رسانه ها و فضای مجازی..... ۱۱۶
- ۴) حریم اندیشه و عقیده در رسانه و فضای مجازی..... ۱۱۷
- ب) جسم و جان و مصونیت آن..... ۱۱۷
- ۱) مصونیت جسم و جان در برابر ضرب، جرح و قتل..... ۱۱۷
- ۲) مصونیت جسم و جان در برابر تهدید، دستگیری، شکنجه و اقرار اجباری..... ۱۱۸
- ۲-۱- انواع تهدید و مجازات هر یک در شریعت اسلام..... ۱۱۸
- ۲-۲- دستگیری و بازداشت در اسلام..... ۱۱۹
- ۲-۳- حکم شکنجه در اسلام..... ۱۱۹
- ۲-۴- حکم اقرار اجباری در اسلام..... ۱۲۰
- ۳) حریم جسم و جان در رسانه و فضای مجازی..... ۱۲۰
- ج) اموال و دارایی و مصونیت آن در برابر حساسی و بازرسی، غصب و مصادره..... ۱۲۰
- ۱) مصونیت اموال در اسلام..... ۱۲۰
- ۲) أخذ مالیات و مصونیت اموال در اسلام..... ۱۲۱
- ۳) مصونیت اموال از غصب و مصادره در اسلام..... ۱۲۱
- ۳-۱- ادله مصونیت اموال از غصب و مصادره..... ۱۲۱
- ۴) حریم اموال در رسانه و فضای مجازی..... ۱۲۲
- د) ناموس و مصونیت آن در برابر نگاه، تهدید و تعرض..... ۱۲۲
- ۱) تعریف ناموس در لغت و در شریعت..... ۱۲۲
- ۲) علت مصونیت خاص ناموس..... ۱۲۳
- ۳) راهکارهای اسلام در جهت حفظ مصونیت ناموس..... ۱۲۳
- ۴) حریم ناموس در رسانه و فضای مجازی..... ۱۲۳
- ه) حریم زندگی..... ۱۲۴

- ۱) انتخاب محل زندگی در اسلام..... ۱۲۴
- ۱-۱- آزادی در انتخاب محل زندگی..... ۱۲۴
- ۱-۲- محدودیت آزادی در انتخاب محل زندگی..... ۱۲۴
- ۱-۳- انتخاب محل زندگی در دنیای امروز..... ۱۲۵
- ۲) انتخاب همسر..... ۱۲۵
- ۲-۱- چارچوب همسرگزینی در اسلام..... ۱۲۶
- ۳) زاد و ولد..... ۱۲۶
- ۴) سبک زندگی..... ۱۲۶
- ۴-۱- سبک زندگی از نظر جامعه شناسی..... ۱۲۷
- ۴-۲- بعضی مصادیق سبک زندگی در اسلام..... ۱۲۷
- ۵) حریم زندگی در رسانه و فضای مجازی..... ۱۲۸
- و) مسکن..... ۱۲۸
- ز) شغل..... ۱۳۰
- ح) آبرو و مصونیت آن در برابر تهدید و تعرض..... ۱۳۱
- ۱) رویکرد اسلام در حوزه آبروی اشخاص..... ۱۳۱
- ۱-۱- تعالیم فرهنگ ساز..... ۱۳۲
- ۱-۲- مقابله با هر نوع تعرض نسبت به آبروی دیگران..... ۱۳۳
- ۱-۲-۱- مقابله با عیب جویی..... ۱۳۳
- ۱-۲-۲- مقابله با غیبت و بهتان..... ۱۳۴
- ۱-۳- برخورد با آبروریزان..... ۱۳۴
- ۲) حریم آبروی اشخاص در رسانه و فضای مجازی..... ۱۳۶
- ط) اطلاعات شخصی..... ۱۳۶
- ۱) اطلاعات غیرمحرمانه..... ۱۳۷
- ۱-۱- اطلاعات هویتی..... ۱۳۷
- ۱-۲- اطلاعات علمی مهارتی..... ۱۳۷
- ۲) اطلاعات محرمانه..... ۱۳۸
- ۲-۱- اطلاعات مربوط به خوبی و نقاط قوت افراد..... ۱۳۸
- ۲-۲- اطلاعات مربوط به عیوب و نقاط ضعف افراد..... ۱۳۹
- ۲-۳- اطلاعاتی که افراد دوست ندارند افشاء شود و حکایت از بدی آنها نمی کند..... ۱۴۰
- ۲-۳-۱- اطلاعات مربوط به ویژگی های جسمانی شخص..... ۱۴۰
- ۲-۳-۲- اطلاعات مالی اشخاص..... ۱۴۱
- ۲-۳-۳- اطلاعات مربوط به منش، جهات اخلاقی و شخصیت افراد..... ۱۴۱
- ۲-۳-۴- اطلاعات جنسی و مسائل مربوط به روابط زناشویی افراد..... ۱۴۲
- ۳) حریم اطلاعات اشخاص در رسانه و فضای مجازی..... ۱۴۲
- ی) ارتباطات..... ۱۴۲
- ۱) حریم ارتباطات اشخاص در رسانه و فضای مجازی..... ۱۴۴
- مبحث دوم: قلمرو مربوط به حریم خصوصی اشخاص حقوقی..... ۱۴۴
- الف) مال و اطلاعات مالی اشخاص حقوقی و مصونیت آن..... ۱۴۵
- ب) محل کار یا فعالیت اشخاص حقوقی و مصونیت آن..... ۱۴۶

- ج) حیثیت سیاسی و اجتماعی اشخاص حقوقی ۱۴۶
- بخش دوم: مصادیق حمایت از حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی ۱۴۸
- گفتار اول: حمایت از حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی در اسناد بین‌المللی ۱۴۹
- مبحث اول: حمایت از حریم خصوصی در فضای مجازی از منظر اسناد بین‌المللی ۱۴۹
- الف) اسناد حمایتی اتحادیه اروپا از حریم خصوصی اطلاعاتی و ارتباطی در فضای مجازی ۱۴۹
- ۱) کنوانسیون حمایت از افراد در قبال پردازش خودکار داده‌های شخصی (۱۹۸۱) ۱۴۹
- ۲) دستورالعمل حمایت از داده‌ها (۱۹۹۵) ۱۵۰
- ۳) دستورالعمل شماره ۹۷/۶۶ حمایت از داده‌های ارتباطات مخابراتی ۱۵۰
- ۴) دستورالعمل شماره 95/46/EC در حمایت از اشخاص در خصوص پردازش داده‌های شخصی ۱۵۰
- ۵) دستورالعمل پردازش داده، حمایت از حریم خصوصی در ارتباطات الکترونیکی (۲۰۰۲) ۱۵۰
- ب) اسناد حمایتی سازمان ملل از حریم خصوصی در فضای مجازی ۱۵۱
- مبحث دوم: حمایت از حریم خصوصی در رسانه‌ها از منظر اسناد بین‌المللی ۱۵۱
- گفتار دوم: حمایت از حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی در قوانین برخی کشورهای غربی ۱۵۲
- مبحث اول: قوانین حمایتی آمریکا، انگلیس و فرانسه از حریم خصوصی اطلاعاتی و ارتباطی در فضای مجازی ۱۵۲
- الف) قوانین حمایتی فرانسه از حریم خصوصی در فضای مجازی ۱۵۲
- ب) قوانین حمایتی انگلیس از حریم خصوصی در فضای مجازی ۱۵۳
- ج) قوانین حمایتی آمریکا از حریم خصوصی در فضای مجازی ۱۵۳
- مبحث دوم: قوانین حمایتی آمریکا، انگلیس و فرانسه از حریم خصوصی در رسانه ۱۵۴
- الف) قوانین حمایتی فرانسه از حریم خصوصی در رسانه ۱۵۴
- ب) قوانین حمایتی انگلیس از حریم خصوصی در رسانه ۱۵۵
- ج) قوانین حمایتی آمریکا از حریم خصوصی در رسانه ۱۵۵
- گفتار سوم: حمایت از حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی در قوانین ایران ۱۵۶
- مبحث اول: حمایت از حریم خصوصی در فضای مجازی در قوانین داخلی ۱۵۶
- الف) مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۵۶
- ۱) آئین نامه نحوه اخذ و ضوابط فنی نقطه تماس بین‌المللی مصوب ۱۳۸۰ ۱۵۷
- ۲) آئین نامه واحدهای ارائه‌کننده خدمات اطلاع رسانی و اینترنت رسا (ISP) ۱۵۷
- ۳) آئین نامه دفاتر خدمات حضوری اینترنت ۱۵۷
- ب) قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ ۱۵۷
- ج) قانون جرائم رایانه ای ۱۵۸
- مبحث دوم: حمایت از حریم خصوصی در رسانه در قوانین داخلی ۱۵۹
- نتیجه گیری: ۱۵۹

فصل چهارم: جرم‌انگاری نقض حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی و راهکارهای مقابله

- با آن ۱۶۱
- بخش اول: ماهیت و معیارهای جرم‌انگاری نقض حریم خصوصی در رسانه و فضای مجازی ۱۶۳
- گفتار اول: معیارهای جرم‌انگاری در جرائم علیه حریم خصوصی ۱۶۳
- مبحث اول: اصل ضرورت ۱۶۳

۱۶۴	مبحث دوم: اصل موردی بودن جرم‌انگاری
۱۶۵	مبحث سوم: اصل شفافیت
۱۶۵	مبحث چهارم: خصوصی بودن و قابل گذشت بودن جرائم علیه حریم خصوصی
۱۶۷	گفتار دوم: ماهیت و تقسیم‌بندی جرائم رسانه‌ای و فضای مجازی
۱۶۷	مبحث اول: تعریف جرائم رسانه‌ای و رایانه‌ای
۱۶۸	الف) تعریف جرائم رسانه‌ای
۱۶۸	ب) تعریف جرائم رایانه‌ای
۱۶۹	مبحث دوم: تاریخچه قوانین جرائم رسانه‌ای و رایانه‌ای در ایران
۱۶۹	الف) تاریخچه قوانین جرائم رسانه‌ای در ایران
۱۶۹	۱) پیش از انقلاب
۱۷۰	۲) پس از انقلاب
۱۷۲	ب) تاریخچه قوانین جرائم رایانه‌ای در ایران
۱۷۲	مبحث سوم: تقسیم‌بندی جرائم رسانه‌ای و رایانه‌ای
۱۷۳	الف) تقسیم‌بندی جرائم رسانه‌ای
۱۷۳	۱) تفکیک جرایم مطبوعاتی به جرایم عادی و جرایم ویژه مطبوعات
۱۷۳	۲) تفکیک جرائم مطبوعاتی به لحاظ اهمیت جرم
۱۷۴	۳) تفکیک جرائم مطبوعاتی با توجه به منشاء قانونی آن‌ها
۱۷۴	۴) تفکیک جرائم مطبوعاتی براساس موضوع آن‌ها
۱۷۴	۵) تفکیک جرائم رسانه‌ای برحسب عنصر قانونی آن در قانون مجازات اسلامی
۱۷۵	۱-۵- جرایم عمومی رسانه‌ای
۱۷۵	۲-۵- جرایم سیاسی رسانه‌ای
۱۷۵	ب) تقسیم‌بندی جرائم رایانه‌ای
۱۷۶	۱) تقسیم‌بندی سازمان ملل
۱۷۶	۲) تقسیم‌بندی اینترنتی
۱۷۷	۳) تقسیم‌بندی کنوانسیون بوداپست
۱۷۷	۴) تقسیم‌بندی در قانون جرائم رایانه‌ای ایران
۱۷۸	مبحث چهارم: خصوصیات برجسته و مشترک جرائم رسانه‌ای و فضای مجازی
۱۷۹	مبحث پنجم: تعارض حریم خصوصی و آزادی بیان در رسانه و فضای مجازی
۱۷۹	الف) تعریف آزادی بیان و آزادی‌های مشابه آن
۱۷۹	۱) تعریف آزادی مطبوعات
۱۸۰	۲) تعریف آزادی کلام
۱۸۰	ب) بیان تعارض ظاهری میان حریم خصوصی و آزادی بیان در رسانه‌ها و فضای مجازی
۱۸۱	ج) حل تعارض و ایجاد سازش میان حریم خصوصی و آزادی بیان رسانه‌ها و فضای مجازی
۱۸۲	۱) در مورد قربانیان جرایم و مصایب
۱۸۳	۲) در مورد اشخاص مصیبت‌زده و عزادار
۱۸۳	۳) در مورد طرفین دعوا و شهود در رسیدگی‌های قضائی
۱۸۴	۴) در مورد سوابق کیفری گذشته افراد
۱۸۴	۵) در مورد جمع‌آوری اطلاعات با روش‌های متقلبانه

- ۶) در مورد افشای جرائم واجد حیثیت عمومی..... ۱۸۵
- ۷) در مورد افشای ریاکاری‌های عمومی..... ۱۸۵
- بخش ۲: جرائم ناقض حریم خصوصی اشخاص در رسانه و فضای مجازی..... ۱۸۷
- گفتار اول: جرائم مستقیم علیه حریم خصوصی اشخاص در رسانه و فضای مجازی..... ۱۸۸
- مبحث اول: هتک حرمت اشخاص در رسانه و فضای مجازی..... ۱۸۹
- الف) تعریف هتک حرمت..... ۱۸۹
- ب) مسئولیت ناشی از هتک حرمت..... ۱۸۹
- ج) منابع قانونی ممنوعیت هتک حرمت در حقوق ایران..... ۱۹۰
- د) تقصیر اظهارکننده، ناشران و توزیع‌کنندگان محتوای متضمن هتک حرمت اشخاص..... ۱۹۳
- (۱) اظهارکننده محتوای متضمن هتک حرمت اشخاص..... ۱۹۳
- ۱-۱- تعریف اظهارکننده..... ۱۹۳
- ۱-۲- تقصیر اظهارکننده..... ۱۹۳
- ۲) ناشر اولیه محتوای مجرمانه..... ۱۹۴
- ۲-۱- تعریف ناشر..... ۱۹۴
- ۲-۲- مسئولیت ناشر اولیه..... ۱۹۴
- ۳) تقصیر ناشر ثانویه محتوای مجرمانه..... ۱۹۵
- ۳-۱- تعریف ناشر ثانویه..... ۱۹۵
- ۳-۲- مسئولیت ناشر ثانویه..... ۱۹۵
- ۴) تقصیر توزیع‌کنندگان محتوای مجرمانه..... ۱۹۵
- ۴-۱- تعریف توزیع‌کننده..... ۱۹۶
- ۴-۲- مسئولیت توزیع‌کنندگان..... ۱۹۶
- مبحث دوم: جرائم ضد امنیت داخلی و خارجی کشور در رسانه و فضای مجازی..... ۱۹۷
- الف) انتشار اسرار مملکتی در رسانه و فضای مجازی..... ۱۹۸
- ب) تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی در رسانه و فضای مجازی..... ۱۹۸
- ج) جاسوسی رسانه‌ای یا در فضای مجازی..... ۱۹۹
- د) تحریک علیه امنیت ملی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۰
- (۱) تحریک مردم علیه امنیت کشور..... ۲۰۰
- (۲) تحریک رزمندگان و نیروهای مسلح علیه امنیت کشور..... ۲۰۱
- مبحث سوم: اهانت به مقدسات مذهبی و افراد واجب حرمت شرعی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۲
- الف) اهانت به مقدسات مذهبی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۳
- ب) اهانت به افراد واجد حرمت شرعی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۳
- مبحث چهارم: جرائم ضد عفت و اخلاق عمومی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۴
- الف) انتشار محتویات خلاف عفت و اخلاق عمومی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۵
- ب) تشویق به فساد و اعمال منافی عفت و اخلاق عمومی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۶
- مبحث پنجم: سرقت ادبی و محتوایی در رسانه و فضای مجازی..... ۲۰۶
- الف) تعریف سرقت ادبی و بیان آن در قانون..... ۲۰۶
- ب) تعریف حقوق مالکیت معنوی (فکری)..... ۲۰۷
- ج) رابطه حقوق مالکیت فکری و حریم خصوصی در فضای مجازی و رسانه‌های نوین..... ۲۰۷